

Силабус
освітнього компоненту ПО 8

Назва освітнього компоненту:	Переддипломна практика
Рівень вищої освіти:	другий (магістерський)
Галузь знань:	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність:	051 Економіка
Освітньо-професійна програма:	Економіка
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=5119
Рік навчання:	2
Семестр:	3
Обсяг освітнього компоненту	6 кредитів (180 годин)
Форма підсумкового контролю	залік
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	кафедра економіки і підприємництва
Мова викладання:	державна
Керівники курсу:	Дмитрієва Оксана Іллівна, Непран Андрій Володимирович
Контактний телефон:	(063) 353-79-98, (057) 737-77-87
E-mail:	ekonom_pred@ukr.net

Короткий зміст освітнього компоненту:

Метою є закріплення теоретичних знань і практичних навичок, отриманих за період навчання, набуття професійного досвіду та спеціальних (фахових) компетентностей щодо вирішення практичних завдань професійної діяльності, збір фактичних даних для виконання кваліфікаційної роботи магістра.

Предмет: соціально-економічні процеси на підприємствах, в установах і організаціях України.

Основними завданнями освітнього компоненту є:

- закріпити теоретичні знання та практичні навички, отримані за період навчання;
- набути професійного досвіду та спеціальних (фахових) компетентностей щодо вирішення практичних завдань професійної діяльності;
- зібрати фактичні дані для виконання кваліфікаційної роботи магістра.

Передумови для освітнього компоненту: ЗО 2 «Методологія наукових досліджень», ЗО 3 «Цивільний захист», ПО 5 «Стратегічне управління», ПО 6 «Управління проектами».

Компетентності, яких набуває здобувач:

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК5. Здатність працювати в команді.

ЗК7. Здатність розробляти та управляти проектами.

СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

СК4. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження.

СК5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.

СК6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

Програмні результати навчання:

ПРН3. Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПРН5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності.

ПРН6. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді.

ПРН8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.

ПРН10. Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами

ПРН11. Визначати і критично оцінювати стан і тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.

Загальні положення:

Переддипломна практика здобувачів вищої освіти ХНАДУ проводиться на базі підприємств, установ, організацій, які мають можливості для створення належних умов з реалізації програми практики ХНАДУ, на підставі укладених договорів.

Наразі на вибір здобувачам вищої освіти кафедрою економіки і підприємництва пропонується більше 30 потенційних баз переддипломної практики.

Також здобувачам вищої освіти за бажанням надається можливість після узгодження з керівником переддипломної практики від університету обрати базу практики не з переліку підприємств, установ, організацій, що пропонуються ХНАДУ. У цьому випадку здобувачі вищої освіти проходять переддипломну практику на основі індивідуальних договорів, укладених між ХНАДУ та базами практики.

В окремих випадках (до прикладу, в період дії воєнного стану, карантину) програми практик можуть передбачати проходження переддипломної практики здобувачами вищої освіти в структурних підрозділах ХНАДУ (планово-фінансовому відділі, бухгалтерії тощо) або в форматі он-лайн на базі підприємств, установ, організацій.

Загальне керівництво переддипломною практикою здійснюється викладачами кафедри економіки і підприємництва, проводиться у структурних підрозділах ХНАДУ та на підприємствах, в установах, організаціях.

Звіт з переддипломної практики має включати загальну характеристику бази практики, аналіз основних і оборотних засобів, трудових ресурсів, маркетингової діяльності, фінансових показників та виконання спеціального завдання за тематикою кваліфікаційної роботи магістра.

За зверненням здобувача вищої освіти та за умови погодження керівника практики від університету замість виконання спеціального завдання за тематикою кваліфікаційної роботи магістра можливе проходження інтерактивного тренінгу-практикуму з управління компанією з використанням бізнес-симуляції ViAL+ на підставі укладеного договору між ХНАДУ та ТОВ «Компанія інтелектуальних технологій». У такому випадку останній розділ звіту з переддипломної практики зараховується здобувачеві вищої освіти за наявності іменного сертифікату від ТОВ «Компанія інтелектуальних технологій» про проходження в період переддипломної практики, визначений наказом по університету, інтерактивного тренінгу-практикуму з управління компанією з використанням бізнес-симуляції ViAL+ обсягом 30 годин.

Тематичний план переддипломної практики

№ теми	Назва тем	Кількість годин	
		очна	заочна
1	Організаційне заняття	5	5
2	Оформлення на базу практики, отримання перепусток, інструктаж з техніки безпеки й охорони праці	5	5
3	Участь у виконанні виробничих завдань на робочих місцях; навчальні заняття і екскурсії	25	25
4	Загальна характеристика бази практики	5	5
5	Аналіз основних засобів бази практики	15	15
6	Аналіз оборотних засобів бази практики	15	15
7	Аналіз трудових ресурсів бази практики	15	15
8	Нормування праці і заробітної плати на базі практики	15	15
9	Аналіз маркетингової діяльності бази практики	15	15
10	Аналіз фінансової звітності бази практики	15	15
11	Виконання спеціального завдання за тематикою кваліфікаційної роботи магістра / Проходження інтерактивного тренінгу-практикуму з управління компанією з використанням бізнес-симуляції ViAL+	30	30
12	Оформлення та захист звіту	20	20
Разом		180	180

Методи навчання:

- словесний метод (пояснення, розповідь, бесіда);
- інтерактивний метод (захист звіту, робота в симуляторі);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- практичний метод (виконання виробничих завдань, практичні спостереження);
- репродуктивний метод (виконання завдань за зразком);
- самостійна робота.

Система оцінювання та вимоги:

1.1 Після завершення переддипломної практики здобувачі мають оформити й подати на кафедру звіт про виконання її програми та спеціального завдання за тематикою кваліфікаційної роботи магістра (або сертифікат про проходження в період переддипломної практики, визначений наказом по університету, інтерактивного тренінгу-практикуму з управління компанією з використанням бізнес-симуляції ViAL+ обсягом 30 годин). Звіт має бути підписаний керівником підрозділу бази практики. Звіт разом з направленням на переддипломну практику, індивідуальним завданням і щоденником (за наявності) подається на розгляд для оцінювання керівнику переддипломної практики від університету.

1.2 Підсумковий контроль результатів переддипломної практики проводиться за графіком консультацій кафедри.

1.3 До захисту звітів з переддипломної практики допускаються тільки здобувачі, які повністю виконали вимоги програми практики. Захист звітів відбувається у комісії, яку призначає завідувач кафедри.

1.4 Оцінювання результатів переддипломної практики здійснюється експертно. Оцінка за переддипломну практику обчислюється як сума балів за результатами виконання завдань переддипломної практики, оформлення звіту та його захисту згідно з табл. 1.

При оцінюванні враховується відгук керівника підрозділу бази практики.

1.5 Підсумкова оцінка з переддипломної практики визначається згідно зі шкалою, наведеною в табл. 2.

Таблиця 1 – Критерії оцінювання результатів проходження практики

Критерії оцінювання	Бали
<i>Виконання завдань практики</i>	50
Повнота виконання програми практики	20
Використання математичних та статистичних методів, методів моделювання, комп'ютерних технологій	5
Використання новітніх інформаційних джерел, чинних нормативних та законодавчих документів	5
Творчий підхід до аналізу проблеми, оригінальність підходів	10
Наявність в звіті необхідних матеріалів (таблиць, графіків, схем, додатків)	5
Обґрунтованість висновків і практична значимість рекомендацій (пропозицій)	5
<i>Оформлення звіту</i>	20
Відповідність чинним стандартам щодо оформлення звіту в цілому	10
Відповідність чинним стандартам щодо оформлення таблиць, формул, графічних ілюстрацій та інформаційних джерел	10
<i>Захист звіту</i>	30
Презентація результатів практики	5
Аргументованість та повнота відповідей на запитання	20
Відгук керівника підрозділу бази практики	5

Таблиця 2 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами проходження практики

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою залік	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Критерії
90-100	Зараховано	A	Звіт характеризується повним та вичерпним розкриттям кожного розділу (теми), повним складом додатків, які вимагаються відповідним розділом (темою) практики, актуальністю і достовірністю поданої у звіті інформації, наявністю якісно обґрунтованих висновків. Відмінно вичерпна і розгорнута відповідь на обґрунтування пакету документів з практики з аналізом сучасних інформаційних джерел, у тому числі законодавчих і нормативних документів, посиланням на інноваційні технології, високий рівень виконання завдань з наявністю висновків. Здобувач вільно володіє змістом роботи, яка проводилася на практиці, має повне знання відповідного законодавчого та інструктивного матеріалу, відповідає на проблемні питання.
80–89		B	Звіт характеризується повним та вичерпним розкриттям кожного розділу (теми), достатньо повним складом додатків, які вимагаються відповідним розділом (темою) практики, актуальністю і достовірністю поданої у звіті інформації, наявністю несуттєвих помилок при виконанні розрахунків, наявністю достатньо обґрунтованих висновків. Добре ґрунтовна відповідь, обґрунтований пакет документів з практики з аналізом інформаційних джерел, законодавчих і нормативних документів, якісний рівень виконання завдань. Здобувач вільно володіє змістом роботи, яка проводилася на практиці, має повне знання відповідного законодавчого та інструктивного матеріалу, відповідає на проблемні питання, але допустив неточності під час відповідей.

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою залік	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Критерії
75-79	Зараховано	C	Звіт характеризується достатньо повним розкриттям кожного розділу (теми), наявністю 75% основних додатків від необхідної кількості, яка вимагається відповідним розділом (темою) практики, актуальністю і достовірністю поданої у звіті інформації, наявністю несуттєвих помилок при виконанні розрахунків, наявністю достатньо обґрунтованих висновків, але в окремих завданнях з незначними помилками. Повна відповідь на обґрунтування пакету документів з практики з посиланням на інформаційні джерела, достатній рівень виконання завдань. Здобувач достатньо володіє змістом роботи, яка проводилася на практиці, допустив помилки у формулюванні висновків за результатами виконання завдань, відповідає на питання, передбачені програмою практики, але допустив неточності під час відповідей.
67-74		D	Звіт характеризується неповною відповідністю програмі практики (виконано 50-75% зазначених у програмі проходження практики завдань), неповним складом додатків, які вимагаються відповідним розділом (темою) практики (50-75% додатків від загальної кількості), неактуальністю поданої у звіті інформації. Задовільна відповідь на обґрунтування пакету документів з практики без посилань на інформаційні джерела, окремі помилки, виправлення яких відбувається за допомогою керівника практики, середній рівень виконання завдань. Здобувач посередньо володіє змістом роботи, при відповіді на запитання допустив численні помилки.
60-66		E	Звіт характеризується обмеженим викладенням змісту програми (роботи) або неповною відповідністю програмі практики (50% охоплення зазначених у програмі завдань), неповним складом додатків, які вимагаються відповідним розділом (темою) практики (50% необхідних додатків), неактуальністю поданої у звіті інформації. Відповідь щодо обґрунтування пакету документів з практики надана в мінімально допустимому обсязі, містить значні неточності, граничний рівень виконання практичних завдань. Здобувач посередньо володіє змістом роботи, відповіді на запитання містять принципові помилки.
35-59	Не зараховано	FX	Звіт характеризується неповним викладенням змісту роботи або неповною відповідністю змісту роботи вимогам програми практики (менше 50% охоплення зазначених у програмі завдань), неповним складом додатків, які вимагаються відповідним розділом (темою) практики (менше 50% необхідних додатків), недостовірністю поданої у звіті інформації. Незадовільна відповідь, недостатній обсяг пакету документів з практики, грубі помилки, неспроможність їх виправлення, низький рівень виконання завдань. Здобувач має порушення графіку проходження практики, несвоєчасно здав звіт на кафедру.

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою залік	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Критерії
0–34		F	Звіт характеризується частковим викладенням змісту роботи або не відповідністю змісту роботи вимогам програми практики, відсутністю додатків, які вимагаються відповідним розділом (темою) практики, недостовірністю поданої у звіті інформації. Незадовільна відповідь, відсутній обсяг пакету документів з практики, грубі помилки, неспроможність їх виправлення, відсутність виконання завдань. Здобувач має порушення графіку проходження практики, несвоєчасно здав звіт на кафедру.

Політика курсу:

– курс передбачає роботу в колективі; середовище на базі переддипломної практики є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;

– всі завдання, передбачені програмою переддипломної практики, мають бути виконані у встановлений термін;

– під час проходження переддипломної практики та написання звіту здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_dobroch_1.pdf), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85_1_01.pdf), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf).

Рекомендована література:

Базова література:

1. Економіка підприємства: підручник: у 3 т. / За ред. А.В. Непрана, І.Ю. Шевченко. Т. 1. Харків: Вид-во Іванченка І.С., 2024. 537 с.

2. Економіка підприємства: підручник: у 3 т. / За ред. А.В. Непрана, І.Ю. Шевченко. Т. 2. Харків: Вид-во Іванченка І.С., 2024. 589 с.

3. Економіка підприємства: підручник: у 3 т. / За ред. А.В. Непрана, І.Ю. Шевченко. Т. 3. Харків: Вид-во Іванченка І.С., 2024. 528 с.

4. Економічний аналіз: підручник / За ред. Г.М. Филук, В.І. Головка. Київ. «Академія», 2021. 880 с.

5. Гурова К.Д., Ганін К.Д. Економічний аналіз: методологія, організація, методика, практикум: навч. посібник для здобувачів вищої освіти. Харків: Вид-во Іванченка І.С. 2019. 328 с.

6. Єршова Н.Ю. Економічний аналіз: навч. посібник. Харків: НТУ «ХПІ», 2023. 190 с.

7. Рибчук А.В. Економічний аналіз: теорія і практика: навч.-метод. посібник. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС. 2020. 219 с.

8. Самоєнкова О.В., Ольвінська Ю.О. Економічна статистика: навч. посібник. Видання друге, перероб. та доп. Одеса: ФОП Гуляєва В.М., 2020. 276 с.

9. Черниш С.С. Економічний аналіз: навч. посібник. Київ: ЦУЛ. 2019. 312 с.

10. Управління ресурсами підприємства: навч. посібник / С.Е. Кучіна, О.М. Кітченко, С.В. Чернобровкіна. Харків: НТУ «ХПІ», 2021. 227 с.

Навчально-методичний комплекс ПО 8 «Переддипломна практика»:
<https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=5119>

Затверджено на засіданні кафедри економіки і підприємництва
«26» серпня 2024 р., протокол № 1

Розробники силабусу освітнього
компоненту

Оксана ДМИТРИЄВА

Андрій НЕПРАН

Гарант освітньо-професійної
програми

Оксана ДМИТРИЄВА

Завідувач кафедри економіки
і підприємництва

Оксана ДМИТРИЄВА